WETTERSKIP FRYSLÂN

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
T.a.v. [redacted]
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Leeuwarden, 16 januari 2019
Bijlage(n): 0

Ons kenmerk: WFN1815942
Tel: [redacted]

Cluster Plannen
Uw kenmerk: DGETM / 18271464, DGETM / 18271474, DGETM / 18273206

Onderwerp:
Advisering gaswinningsplannen

Geachte [redacted],

Op 7, 16 en 21 november 2018 hebben wij uw verzoeken ontvangen om uiterlijk 18 januari 2019 advies uit te brengen over drie gewijzigde gaswinningsplannen. Het betreft Leeuwarden-Nijega, Opeinde-Zuid & Middelburen van Vermilion en Oostrum van de NAM. Naar aanleiding daarvan brengen wij het volgende onder uw aandacht.

Het bestuur van Wetterskip Fryslân is principieel tegen nieuwe gaswinningen en ondersteunt van harte de doelstellingen ten aanzien van de energietransitie waarbij er een afbouw plaatsvindt van het gebruik van fossiele brandstoffen. Het zijn immers ook bij uitstek de waterschappen die de gevolgen ervaren van klimaatverandering (zoals zeespiegelstijging) als gevolg van de uitstoot van broeikasgassen en de bodemdaling als gevolg van gaswinning, bijvoorbeeld ten aanzien van schade aan waterkeringen en vermindering van drooglegging. Een verdere ontwikkeling van aardgaswinningen leidt naar onze mening ook niet tot een versnelling van de transitie naar duurzaamheid. In dat kader vragen wij u dan ook kritisch te zijn ten aanzien van nieuwe en bestaande gaswinningen en vooral ook oog te hebben voor de communicatie met bewoners van gaswingebieden.

Het waterschap beoordeelt delfstoffenwinningen echter vooral op de mogelijk negatieve effecten voor het watersysteem. Daarvoor beschouwen wij achtereenvolgens de gewijzigde winningsplannen Leeuwarden-Nijega, Opeinde-Zuid & Middelburen en Oostrum.

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

Fryslânplein 3 | 8914 BZ Leeuwarden
Postbus 36 | 8900 AA Leeuwarden | T 058 - 292 22 22 | info@wetterskipfryslan.nl | www.wetterskip.nl

Gewijzigd winningsplan Leeuwarden-Nijega (Vermilion)
De aanvraag voor het winningsplan Leeuwarden-Nijega betreft een aanpassing van een bestaande gaswinning door vergroting van de productie en verlenging van de productieduur tot 2040. De kans op aardbeving door de gewijzigde winning valt in de laagste seismische risicocategorie. De reeds opgetreden bodemdaling door deze gaswinning bedraagt 5 cm. Door de aanpassing van het winningsplan neemt de daling met ongeveer 1 cm toe. In het gebied is sprake van winning uit andere gasvelden die ook bodemdaling veroorzaken. De samengestelde daling in het winningsgebied bedraagt al 13 cm en na 2018 wordt als gevolg van de gezamenlijke gaswinningen nog een toename van bodemdaling verwacht van 4 cm waardoor uiteindelijk een daling van rond de 17 cm zal worden bereikt. Het Staatstoezicht op de Mijnen acht dit een reële schatting en ziet geen aanleiding om aanvullende voorwaarden te adviseren.

Naar aanleiding van het voorgaande merken wij op dat de extra daling van circa 1 cm als gevolg van winning uit het gasveld Leeuwarden-Nijega op zich niet als substantieel is aan te merken. De daling levert echter wel een bijdrage aan een totale bodemdaling die wij wel als substantieel beschouwen in een gebied waar wij verdere daling zoveel mogelijk willen beperken dan wel voorkomen, omdat daar ook al sprake is van autonome bodemdaling. De onomkeerbare gevolgen van bodemdaling door gaswinning compliceren het waterbeheer in deze reeds complexe context en zijn daarom zeer onwenselijk. Gelet hierop adviseren wij u om **niet** in te stemmen met de wijzigingen in het winningsplan Leeuwarden-Nijega.

Gewijzigd winningsplan Opeinde-Zuid & Middelburen (Vermilion)
De aanvraag voor het winningsplan Opeinde-Zuid & Middelburen betreft een aanpassing van een bestaande gaswinning door vergroting van de productie en verlenging van de productieduur tot 2036 voor gasveld Opeinde-Zuid en 2028 voor gasveld Middelburen. De kans op aardbeving door de gewijzigde winningen valt in de laagste seismische risicocategorie.

De reeds opgetreden bodemdaling door gaswinning Opeinde-Zuid bedraagt 4 cm. Door de aanpassing van het winningsplan neemt de daling met ongeveer 1 cm toe. In het gebied is sprake van winning uit andere gasvelden die ook bodemdaling veroorzaken. De samengestelde daling in het winningsgebied bedraagt al 6 cm en na 2018 wordt als gevolg van de gezamenlijke gaswinningen nog een toename van bodemdaling verwacht van 3 cm waardoor uiteindelijk een daling van rond de 9 cm zal worden bereikt. Het Staatstoezicht op de Mijnen acht dit een reële schatting en ziet geen aanleiding om aanvullende voorwaarden te adviseren.

De reeds opgetreden bodemdaling door gaswinning Middelburen bedraagt 3 cm. Door de aanpassing van het winningsplan neemt de daling met ongeveer 3 cm toe. In het gebied is sprake van winning uit andere gasvelden die ook bodemdaling veroorzaken. De samengestelde daling in het winningsgebied bedraagt al 8 cm en na 2018 wordt als gevolg van de gezamenlijke gaswinningen nog een toename van bodemdaling verwacht van 4 cm waardoor uiteindelijk een daling van rond de 12 cm zal worden bereikt. Het Staatstoezicht op de Mijnen acht dit een reële schatting en ziet geen aanleiding om aanvullende voorwaarden te adviseren.

Naar aanleiding van het voorgaande merken wij op dat de extra daling van circa 1 cm als gevolg van winning uit het gasveld Opeinde-Zuid en 3 cm als gevolg van winning uit het gasveld Middelburen op zich niet als substantieel zijn aan te merken.

WETTERSKIP FRYSLÂN

De dalingen leveren echter wel een bijdrage aan een totale bodemdaling van 9 respectievelijk 12 cm, die wij wel als substantieel beschouwen in een gebied waar wij verdere daling zoveel mogelijk willen beperken dan wel voorkomen, omdat daar ook al sprake is van autonome bodemdaling.

Een deel van het bodemdalingsgebied ligt nu nog vrij afwaterend voor de boezem en wij streven ernaar deze situatie te behouden. Ook liggen de bodemdalingskommen in het gebied niet altijd gunstig ten opzichte van de boezem. De onomkeerbare gevolgen van bodemdaling door gaswinning compliceren het waterbeheer in deze reeds complexe context en zijn daarom zeer onwenselijk. Gelet hierop adviseren wij u om **niet** in te stemmen met de wijzigingen in het winningsplan Opeinde-Zuid & Middelburen.

Gewijzigd winningsplan Oostrum (NAM)
De aanvraag voor het winningsplan Oostrum betreft een aanpassing van een bestaande gaswinning door vergroting van de productie. Tot 2034 zal uit dit gasveld worden gewonnen. De kans op aardbeving door de gewijzigde winning valt in de laagste seismische risicocategorie. De in 2013 gemeten bodemdaling bedraagt ongeveer 4 cm. De uiteindelijke totale gecombineerde bodemdaling wordt geschat op minder dan 6 cm in het diepste punt van de bodemdalingskom. Dit betreft een toename van daling die op zich nauwelijks meetbaar is. Het Staatstoezicht op de Mijnen acht dit aannemelijk en ziet geen aanleiding om aanvullende voorwaarden te adviseren. Uit onze globale analyse van het watersysteem in relatie tot de voorgenomen winning op zich, komen vanuit een oogpunt van waterbeheer geen overwegende bezwaren tegen de gevraagde wijziging naar voren.

Algemeen
Het voorgaande laat onverlet dat de opgetreden en nog op te treden bodemdaling een nadelige invloed heeft op de termijn en mate van ophoging van bijvoorbeeld regionale of lokale keringen, het functioneren van kunstwerken, en dus schade veroorzaakt. Gelet daarop vinden wij het in zijn algemeenheid zorgelijk dat wijziging van een bestaand gaswinningsplan een toename van de bodemdaling met zich mee brengt ten opzichte van eerder vastgestelde winningsplannen en de daarop gebaseerde herstelmaatregelen.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en gaan er vanuit dat uw ministerie bij negatieve afwijkingen van de bodemdalingsprognoses adequate maatregelen treft en ons daarover informeert.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân,

[redacted]

Dijkgraaf

[redacted]

Secretaris-directeur

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

Fryslânplein 3 | 8914 BZ Leeuwarden
Postbus 36 | 8900 AA Leeuwarden | T 058 - 292 22 22 | info@wetterskipfryslan.nl | www.wetterskip.nl